

‘Poetin weet ook waar de schuilkelders zijn’

MAASTRICHT

DOOR VIKKIE BARTHOLOMEUS

Negen jaar was ze, toen ze de sirenes hoorde loeien en dekking zocht. Ze hadden met de buurt in Bosscherveld in Maastricht loopgraven gemaakt, afgedekt met stalen platen. „Want we hadden geen kelders. Het was heel akelig.” Fiena Emonds (86) kan het geluid van de vallende bommen nog horen. De angst. De paniek. Het ongeloof. Vier familieleden verloor ze op 18 augustus 1944, waaronder haar opa en oma in het Quartier Amélie. Niet alleen dit *Kreije Dörp* was getroffen, ook *t steinsjesfebrik* aan de overkant van de Maas. „Overal lagen doden. Mensen waren daarna verschrikkelijk bang dat ze niet op tijd in de schuilkelders waren als de sirene ging.”

Onopvallend trapje

Fiena Emonds is een van de bezoekers van het schuilkeldermuseum in Maastricht. Ze wil nu wel eens een echte schuilkelder zien. Een onopvallend trapje in het Minister Goeman Borgesiusplantsoen leidt naar een ondergrondse kazemat die tijdens de Tweede Wereldoorlog in gebruik werd genomen als vluchtplaats. Op verschillende plekken in de stad werden stukken van de oude vestingwerken ingericht waar bij luchtalarm plek was voor 25.000 mensen. Ook tijdens de Koude Oorlog deden de kazematten dienst als veilig heenkomen, met noodrant-

soenen, gasdeuren, stapelbedden en toiletten.

Eens per maand is het Schuilkeldermuseum open. Boven de ingang hangt een origineel email bord: ‘kernwapenvrije gemeente’. Vrijwilliger en gids Maarten van Tol merkt een duidelijke toename in de belangstelling voor de ‘atoomkelders’: „Het schuilen is actueel, mensen zijn er meer mee bezig. Misschien staat er weer een Koude Oorlog voor de deur. De defensiebudgetten gaan omhoog, er worden weer meer legeroefeningen gehouden. Je merkt de verandering.”

Meer animo

Ook gids Leo Lamberti ziet dat er meer animo is. „Iedereen heeft Oekraïne op het netvlies staan, dat merk je wel.”

In het museum hangen onder meer tal van krantenknipsels en folders met instructies wat te doen tegen de *fall out* van een bom. De teksten zijn uiterst actueel: ‘mensen zijn gevaarlijk, niet de kernwapens’. In de jaren negentig werden de meeste kelders afgestoten omdat men ervan overtuigd was dat de dreiging tussen oost en west voorbij was. Leo zucht. „Daar is niet meer van over. Niets meer.” Hij toont een koppel een kaart met Nederlandse doelwitten die destijds interessant waren voor de Sovjet Unie, zoals de NAVO-basis in de Cannerberg. „Nee nee, dat is niet geheim”, lacht hij. „Poetin weet ook waar de schuilkelders zijn.”

Het Schuilkeldermuseum is een keer per maand open. FOTO ROB OOSTWEGEL